

**PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I
KONSUMENTÓW
DELEGATURA W BYDGOSZCZY**

ul. Długa 47, 85-034 Bydgoszcz
tel. (052) 345-56-44, Fax (052) 345-56-17
e-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 12 lipca 2010r.

Znak: RBG-411-03/07/MB

Decyzja Nr RBG 9/2010

- I. Na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz.172 z późn. zm.) w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego na wniosek Danuty Badysiak prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „Hades” w Biskupcu

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

nie stwierdza się stosowania przez Alicję Nojak-Suk prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Komunalny Zakład Usługowy „Al-Bis” w Biskupcu, praktyki ograniczającej konkurencję określonej w art. 8 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych poprzez:

- polecanie i reklamowanie w kontaktach z rodzinami zmarłych, dokonujących w siedzibie przedsiębiorcy Alicji Nojak-Suk wyboru miejsca pochówku - usług pogrzebowych świadczonych przez Iwonę Skonieczną prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „Market” w Olsztynie;
- przedstawianie usług świadczonych przez Danutę Badysiak prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „Hades” w Biskupcu w złym świetle i podawanie nieprawdziwych informacji o tym przedsiębiorcy, co eliminuje z rynku usług pogrzebowych w Biskupcu innych niż Iwona Skonieczna przedsiębiorców i prowadzi do umocnienia pozycji Alicji Nojak-Suk na rynku usług pogrzebowych - w zakresie kopania grobów na cmentarzu komunalnym w Biskupcu, wobec zlecenia tej usługi przez przedsiębiorcę Iwonę Skonieczną.

- II. Na podstawie art. 69 ust. 1 i 3 oraz art. 75 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.) i stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz.172 z późn. zm.) w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887 z późn. zm.)

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

postanawia się obciążyć się Wnioskodawczynią – Danutę Badysiak prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „Hades” w Biskupcu kosztami postępowania antymonopolowego i zobowiązać ją do zwrotu Alicji Nojak-Suk prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Komunalny Zakład Usługowy „Al-Bis” w Biskupcu kosztów w kwocie 822,00 zł (słownie: *osiemset dwadzieścia dwa złote 00/100*).

Uzasadnienie:

Do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes Urzędu lub organ antymonopolowy) – Delegatury w Bydgoszczy wpłynął w dniu 27 listopada 2006r. wniosek Danuty Badysiak prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „Hades” w Biskupcu (dalej: Danuta Badysiak, Wnioskodawczyni lub ZUP „Hades”) o wszczęcie postępowania antymonopolowego. Wnioskodawczyni zarzuciła:

1. Przedsiębiorcy Alicji Nojak-Suk prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Komunalny Zakład Usługowy „Al-Bis” w Biskupcu oraz przedsiębiorcy Iwonie Skoniecznej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „Market” w Olsztynie (posiadającej swoją filię w Biskupcu) działanie w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług pogrzebowych w mieście Biskupcu, przejawiającym się w uzgodnionej praktyce polegającej na tym, że przedsiębiorca Alicja Nojak-Suk, jako wyłączny administrator cmentarza komunalnego w Biskupcu, w kontaktach z rodzinami zmarłych w siedzibie jej przedsiębiorstwa poleca i reklamuje usługi pogrzebowe ZUP „Market”, natomiast w przypadku zapytania o innego usługodawcę przedstawia usługi świadczone przez wnioskodawczynię w złym świetle, podając przy tym nieprawdziwe informacje (np. iż usługi wnioskodawczyni są droższe niż usługi ZUP „Market”), wyraźnie zniechęcając potencjalnych klientów do korzystania z usług ZUP „Hades”. W zamian za to, ZUP „Market” nie wykonuje na cmentarzu komunalnym w Biskupcu samodzielnie usługi pogrzebowej kopania grobów, tylko zleca wykonawstwo tej usługi przedsiębiorcy Alicji Nojak-Suk;
2. Przedsiębiorcy Alicji Nojak-Suk prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Komunalny Zakład Usługowy „Al-Bis” w Biskupcu nadużywanie pozycji monopolistycznej na rynku usług cmentarnych, prawdopodobnie w celu zwiększenia swojego udziału w rynku usług pogrzebowych w zakresie kopania grobów na terenie cmentarza komunalnego w Biskupcu poprzez polecanie i reklamowanie usług pogrzebowych świadczonych przez ZUP „Market” w kontaktach z rodzinami zmarłych, którzy stawiają się w siedzibie jej przedsiębiorstwa, np. celem wyboru miejsca pochówku na cmentarzu, a w wypadku zapytania o innych przedsiębiorców pogrzebowych na terenie Biskupca, poprzez przedstawianie usług świadczonych przez wnioskodawczynię w złym świetle;
3. Przedsiębiorcy Iwonie Skoniecznej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych Market w Olsztynie (posiadającej swoją filię w Biskupcu) oraz Agencji Ochrony Mienia i Detektywistyki „PEWNOŚĆ” Sp. z o.o. Zakład Pracy Chronionej z siedzibą w Biskupcu, którego przedmiotem działalności jest m.in. transport zmarłych pacjentów Szpitala Powiatowego w Biskupcu do przyszpitalnego prosektorium oraz wykonywanie sekcji zwłok, działanie w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług pogrzebowych w Biskupcu, zlecanych przez rodziny zmarłych pacjentów Szpitala Powiatowego przy ul. Armii Krajowej 8 w Biskupcu poprzez:
 - zatrudnianie (na podstawie umowy o pracę lub innego stosunku prawnego) przez wyżej wymienionych tych samych pracowników, którzy w ZUP „Market” uczestniczą w przygotowaniu i przeprowadzeniu uroczystości pogrzebowych, natomiast w AOMiD „Pewność” zajmują się zwózką zwłok zmarłych ze szpitala i/lub wykonywaniem sekcji;
 - przekazywaniu przez AOMiD „Pewność” (pracowników tej spółki), bieżących informacji do ZUP „Market” o zgonach szpitalnych;
 - kierowaniu członków rodzin zmarłych, którzy stawiają się w przyszpitalnym domu

- przedpogrzebowym (przechowalnia, prosektorium), po odbiór ciała zmarłego w szpitalu członka rodziny, wprost do ZUP „Market”;
- w sytuacji zapytania o innych usługodawców - przedstawianie usług świadczonych przez wnioskodawczynię w bardzo negatywnym świetle, w tym podając nieprawdziwe informacje (np. iż usługi świadczone przez ZUP „Hades” są rzekomo droższe);
4. Przedsiębiorcy Iwone Skoniecznej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „Market,, w Olsztynie (posiadającej swoją filię w Biskupcu) nadużywanie pozycji dominującej na rynku usług pogrzebowych w Biskupcu, w celu dodatkowego zwiększenia swojego udziału w tym rynku i wyeliminowania konkurentów, poprzez stosowanie następujących praktyk:
- Wykorzystanie przymusowego położenia przedsiębiorcy Alicji Nojak-Suk (administradora cmentarza komunalnego w Biskupcu) wynikającego z tego, że Prezes UOKiK — w postępowaniu wszczętym na wniosek Danuty Badysiak - decyzją z dnia 22.05.2005 r. (RBG nr 21/2005) nakazał wyżej wymienionej zaniechanie stosowania praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na narzucaniu przedsiębiorcom pogrzebowym swojego wykonawstwa usługi pogrzebowej kopania grobów na terenie cmentarza komunalnego w Biskupcu, co ograniczyło w/w jedno z podstawowych źródeł dochodu, do nakłonienia przedsiębiorcy Alicji Nojak-Suk do działania w porozumieniu o którym mowa w pkt 1, gdzie Alicja Nojak-Suk reklamuje rodzinom zmarłych usługi ZUP „Market” i zniechęca do korzystania z usług ZUP „Hades”, w zamian za co ZUP „Market”, który dzięki temu zwiększa swój udział w rynku właściwym kosztem innych przedsiębiorców pogrzebowych, zleca Alicji Nojak-Suk wykonawstwo usług pogrzebowych w zakresie kopania grobów, zapewniając jej pewny dochód i udział w sub-ryнку usług pogrzebowych w zakresie kopania grobów wprost proporcjonalny do udziału ZUP „Market” w rynku kompleksowych usług pogrzebowych w Biskupcu;
 - Wykorzystanie tego, iż siedziba filii w Biskupcu mieści się w przyszpitalnym Domu Przedpogrzebowym (ul. Armii Krajowej 8) - za pośrednictwem swoich pracowników nagabywanie i aktywne zachęcanie rodzin zmarłych, którzy udają się do Domu Przedpogrzebowego (administrowanego formalnie przez Zakład Nieruchomości Lokalowych Sp. z o.o. z/s w Biskupcu), aby skontaktować się z przedstawicielem ZNL Sp. z o.o. celem odbioru ciała zmarłego z administrowanej przez tę spółkę chłodni, aby korzystali z jej usług;
 - Zatrudnianie u siebie pracowników Agencji Ochrony Mienia i Detektywistyki „Pewność” Sp. z o.o. z siedzibą w Biskupcu (która ma siedzibę w tym samym Domu Przedpogrzebowym przy ul. Armii Krajowej 8 w Biskupcu) - zajmującej się m.in. transportem zwłok zmarłych pacjentów do chłodni na zlecenie Szpitala Powiatowego im. J. Mikulicza w Biskupcu, wykonywaniem sekcji zwłok na zlecenie tego Szpitala - i w ten sposób pozyskiwanie, za pośrednictwem tych pracowników, bieżącej informacji o zgonach szpitalnych, co umożliwia ZUP „Market” „przejmowanie” potencjalnych klientów konkurencji.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu w dniu 14 marca 2007r. postanowieniem Nr RBG-23/2007 wszczął postępowanie antymonopolowe w związku z zarzutem stosowania przez Alicję Nojak-Suk prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Komunalny Zakład Usługowy „Al-Bis w Biskupcu (dalej: Alicja Nojak-Suk lub Al-Bis) praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych poprzez polecanie i reklamowanie usług pogrzebowych świadczonych przez Iwonę Skonieczną prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „Market” w Olsztynie (dalej: Iwona Skonieczna, lub ZUP Market) w kontaktach z rodzinami zmarłych, którzy stawiają się w siedzibie przedsiębiorstwa Alicji Nojak-Suk celem wyboru miejsca pochówku; przedstawianie usług świadczonych przez wnioskodawcę w złym świetle i podawanie nieprawdziwych informacji o wnioskodawcy, w przypadku kierowania do Alicji Nojak-Suk zapytań o przedsiębiorcę pogrzebowego na terenie Biskupca, co eliminuje z rynku usług pogrzebowych w Biskupcu innych niż Iwona Skonieczna przedsiębiorców i prowadzi do umocnienia pozycji Alicji Nojak-Suk na rynku usług pogrzebowych w zakresie kopania grobów na cmentarzu komunalnym w Biskupcu, co zleca jej Iwona Skonieczna,

co może świadczyć o naruszeniu art. 8 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Pozostałe zarzuty przedstawione przez Wnioskodawczynię Prezes Urzędu rozpatrywał w trzech odrębnych postępowaniach antymonopolowych.

Prezes Urzędu zawiadomił Strony o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy (pismo z dnia 7 czerwca 2010r.). Z powyższego uprawnienia Strony nie skorzystały.

Stanowisko stron:

A) Wnioskodawca

Danuta Badysiak w swym wniosku z dnia 22 listopada 2006r. wskazała, iż przedsiębiorca Alicja Nojak-Suk działa przede wszystkim na rynku usług cmentarnych na terenie cmentarza komunalnego w Biskupcu i na tak zdefiniowanym rynku, zdaniem Wnioskodawczyni, Alicja Nojak-Suk posiada pozycję monopolisty. Ponadto Danuta Badysiak podniosła iż, Alicja Nojak-Suk funkcjonuje na sub-ryнку usług pogrzebowych w zakresie kopania grobów na terenie cmentarza komunalnego w Biskupcu. Danuta Badysiak wskazała, iż do końca 2004 roku Alicja Nojak-Suk posiadała pozycję monopolisty na rynku usług pogrzebowych w zakresie kopania grobów na cmentarzu komunalnym w Biskupcu. Zdaniem Wnioskodawczyni powyższa sytuacja zmieniła się na skutek postępowania antymonopolowego zakończonego decyzją Prezesa UOKiK Nr RBG-21/2005 z dnia 22 kwietnia 2005 r. Od tego momentu Danuta Badysiak uzyskała dostęp do wykonywania usługi pogrzebowej kopania grobów i stała się konkurentką dla Alicji Nojak-Suk w tym zakresie.

Wnioskodawczyni wskazała, iż nadużywanie pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych przez Alicję Nojak-Suk wywiera bezpośrednio negatywne skutki na rynek usług pogrzebowych związanych z chowaniem mieszkańców Biskupca na cmentarzu komunalnym oraz wywiera wpływ na strukturę rynku usług pogrzebowych wykonywanych na terenie całej Gminy Biskupiec. Praktyka ta powoduje także sztuczny (tj. nie wynikający z reguł normalnej konkurencji) wzrost udziału Alicji Nojak-Suk w rynku usług pogrzebowych w zakresie kopania grobów na terenie cmentarza komunalnego w Biskupcu (nie wynikający z jakości świadczonej usługi, czy też jej ceny).

Wnioskodawczyni wyjaśniła, iż mieszkańcy Biskupca z reguły są chowani na cmentarzu administrowanym przez Alicję Nojak-Suk. W związku z planowanym pogrzebem udają się na cmentarz celem, np. wyboru miejsca pochówku. Przedsiębiorca Alicja Nojak-Suk wiedząc, że tylko Zakład Usług Pogrzebowych „MARKET” zleci je podwykonawstwo w zakresie usługi kopania grobów, kieruje takie osoby (z którymi załatwia formalności dot. wyboru miejsca pochówku) właśnie do tego zakładu pogrzebowego, szkalując jednocześnie renomę konkurenta, tj. Wnioskodawczyni. Rola Alicji Nojak-Suk, jako administratora cmentarza, w kontaktach z konsumentami, zdaniem Danuty Badysiak powinna sprowadzać się do wyznaczenia miejsca pochówku, pobrania stosownych opłat wynikających z przyjętej taryfy usług cmentarnych.

Wnioskodawczyni stoi na stanowisku, iż praktyki Alicji Nojak-Suk, polegające na poleceniu usługi jednego zakładu pogrzebowego, szkalowaniu renomy innego, manipulowanie potencjalnymi odbiorcami usług pogrzebowych wynikają z nadużywania przez nią pozycji faktycznego monopolisty na rynku usług cmentarnych, prowadząc tym samym do naruszenia konkurencji na rynku usług pogrzebowych wykonywanych na rzecz mieszkańców Biskupca. Wyżej opisane zachowania Alicji Nojak-Suk, zdaniem Wnioskodawczyni, jest nastawione na wyeliminowanie jej z rynku usług kopania grobów na terenie cmentarza komunalnego w Biskupcu.

B) Strona

Alicja Nojak-Suk w toku postępowania antymonopolowego zaprzeczyła stawianym zarzutom. Uczestniczka podniosła, iż twierdzenia Wnioskodawczyni są niewiarygodne, nie znajdują potwierdzenia w rzeczywistej sytuacji. Odnośnie stenogramu z nagrania rozmowy Romualda Drobysza z pracownikiem Zakładu Usług Pogrzebowych „Market” w Olsztynie oraz Alicją Nojak-Suk, przedłożonego przez Wnioskodawczynię w celu uprawdopodobnienia stawianych zarzutów, Alicja Nojak-Suk stwierdziła, iż

stenogram ten jest niewiarygodny i został spreparowany. Zdaniem Uczestniczki jej wypowiedź została zmanipulowana, zdania zostały wyrwane z kontekstu i nie odzwierciedlają stanu faktycznego. Jednocześnie Uczestniczka podniosła, iż sposób wytworzenia ww. dokumentu jak i samo nagranie świadczy o niezwykle nieetycznym działaniu Wnioskodawczyni. Uczestniczka w toku postępowania podniosła, iż w sprawie brak jest wiarygodnych dowodów świadczących, iż stosowała i stosuje praktyki jej zarzucane, wnosząc tym samym o uznanie, iż nie stosuje praktyk ograniczających konkurencję.

Ponadto Alicja Nojak – Suk przyznała, że przychód, który uzyskuje z administrowania cmentarzem (wynagrodzenie płacone przez Gminę Biskupiec z tytułu umowy administrowania cmentarzem komunalnym) nie jest wystarczający dla pokrycia kosztów jej działalności w zakresie administrowania cmentarzem. Strata pokrywana jest przychodami z wykonywania usługi kopania grobów.

W toku niniejszego postępowania Prezes UOKiK ustalił, co następuje:

Wnioskodawca

Danuta Badysiak, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „Hades” z siedzibą w Biskupcu, figuruje w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Biskupca pod numerem ewidencyjnym 1865 (działalność przedsiębiorca rozpoczął w dniu 1 stycznia 2000r.). Przedmiotem działalności gospodarczej wykonywanej przez Danutę Badysiak są m.in. pogrzeby i działalność pokrewna.

(dowód: zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, K. 37)

Uczestnik – skarżony przedsiębiorca

Alicja Nojak-Suk, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Komunalny Zakład Usługowy „Al – Bis” w Biskupcu, figuruje w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Burmistrza Biskupca pod numerem ewidencyjnym 1526 (działalność przedsiębiorca rozpoczął w dniu 1 stycznia 1998r.). Przedmiotem działalności gospodarczej wykonywanej przez Alicję Nojak-Suk jest m.in. działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni, pogrzeby i działalność pokrewna. (dowód: zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, K. 607)

Alicja Nojak-Suk, w wyniku przetargów zorganizowanych przez Gminę Biskupiec nieprzerwanie od 1998r. do chwili obecnej zajmuje się administrowaniem i utrzymywaniem cmentarza komunalnego w Biskupcu. Wcześniej jako pracownik innego przedsiębiorcy zajmowała się zarówno cmentarzem jak i zielenią miejską.

(dowód: przesłuchanie stron, protokół z rozprawy administracyjnej z dnia 23 czerwca 2009 K. 648-652, protokół z rozprawy administracyjnej z dnia 15 stycznia 2010r. w sprawie znak: RBG-410-02/07/MB, K. 678-681)

Cmentarz komunalny w Biskupcu

Na terenie miasta Biskupiec znajduje się jeden cmentarz komunalny położony przy ul. Cmentarnej 1. Administrator cmentarza wyłaniany jest w drodze przetargu w trybie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. - Prawo zamówień publicznych (t.j.: Dz. U. 2007 Nr 223, poz. 1655 ze zm.). Alicja Nojak-Suk w wyniku przeprowadzanych przez Gminę Biskupiec przetargów administruje cmentarzem komunalnym w Biskupcu nieprzerwanie od 1998 roku do chwili obecnej. Do zadań administratora cmentarza należą m.in. następujące czynności:

- a) utrzymanie czystości i porządku na terenie cmentarza,
- b) zmiatanie i odchwaszczanie alejek
- c) koszenie traw i chwastów, wygrabianie liści,
- d) zbieranie i wywóz nieczystości z terenu cmentarza,
- e) usuwanie śniegu z alejek, oraz posypywanie alejek piaskiem,
- f) pielęgnacja drzew i krzewów na terenie cmentarza, wycinka drzew chorych z wyłączeniem drzew niebezpiecznych, których usunięcie musi być wykonane metodą „od góry”, przez wyspecjalizowaną firmę,

- g) usuwanie wszelkich szkód (np. powalonych drzew i krzewów),
- h) konserwacja i drobne naprawy ogrodzenia terenu cmentarza,
- i) przygotowywanie kwater do chowania zmarłych (karczowanie, koszenie, wycinka samosiewów itp.),
- j) prowadzenie spraw administracyjnych na cmentarzu tj. prowadzenie ksiąg cmentarnych i innej dokumentacji zgodnie z:
 - Ustawą z dnia 31 stycznia 1959r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tj. Dz. U. z 2000r. Nr 23, poz.295),
 - Rozporządzeniem Ministrów Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska oraz Zdrowia i Opieki Społecznej z 20.10.1972r. w sprawie urządzania cmentarzy, prowadzenia ksiąg cmentarnych oraz chowania zmarłych (Dz. U. z 1972r., nr 47, poz.299 ze zmianami),
- k) utrzymywania w należyłym stanie techniczno-użytkowym sieci wodociągowej, budynku administracyjnego, w którym znajdują się pomieszczenia biurowe, socjalne, gospodarcze i Dom Przedpogrzebowy, w szczególności dokonywania przeglądów okresowych i napraw w okresie wiosennym i jesiennym stanu pokrycia dachowego oraz obróbek blacharskich,
- l) udostępniania aktualnego regulaminu korzystania z cmentarza komunalnego, uzgodnionego z Zamawiającym,
- m) udostępniania w razie potrzeb, pomieszczenia znajdującego się w budynku cmentarza do zorganizowania obrządku przedpogrzebowego i pobieranie opłat z tego tytułu wysokości ustalonej z Zamawiającym,
- n) prowadzenia sprzedaży miejsc na cmentarzu na podstawie cennika dostarczonego przez Zamawiającego osobom posiadającym zezwolenie z Urzędu Miejskiego,
- o) odprowadzania dochodów na konto wskazane przez Zamawiającego do dnia 10 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni,
- p) nadzór nad kopaniem grobów na terenie cmentarza przez firmy posiadające zezwolenie wydane przez Zamawiającego.

Wynagrodzenie administratora cmentarza przewidziane w umowie zawartej w dniu 30 czerwca 2009r. na okres od 1 lipca 2009r. do 31 grudnia 2009r. kształtowało się na poziomie 2 385,43 zł brutto za miesiąc, natomiast w umowie zawartej w dniu 30 czerwca 2008r. na okres od 1 lipca 2008r. do 30 czerwca 2009r. wynosiło 2.327,25 zł brutto na miesiąc.
(dowód: Umowa z dnia 30 czerwca 2009r., K. 662-663, Umowa z dnia 30 czerwca 2008r., K. 617-618).

Pogrzeby mające miejsce na omawianym cmentarzu dotyczą przede wszystkim pochówków mieszkańców Gminy Biskupiec, w szczególności miasta Biskupiec (ok. 10 500 mieszkańców). Z informacji przedłożonych przez Urząd Stanu Cywilnego w Biskupcu wynika, iż w 2006r. w Gminie Biskupiec odnotowano 239 zgonów, w 2007 roku – 243 zgony, w 2008 roku – 255 zgonów.
(dowód: pismo Urzędu Stanu Cywilnego w Biskupcu z dnia 24 lutego 2009r., K. 602).

Usługi pogrzebowe w Biskupcu

a) Podmioty i warunki świadczenia usług pogrzebowych

Usługi pogrzebowe w Biskupcu wykonują Wnioskodawczyni i Iwona Skonieczna, a także sporadycznie kilku innych przedsiębiorców, np. Jerzy Głowacki prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych w Reszlu, Zbigniew Leszek Lubowidzki prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Komunalnych w Mrągowie.

Danuta Badysiak świadczy usługi pogrzebowe w Biskupcu od 2000r. Zakres usług świadczonych przez Wnioskodawczynię obejmuje m.in. obsługę pogrzebu, kopanie grobu.

Iwona Skonieczna otworzyła w Biskupcu filię Zakładu Usług Pogrzebowych „Market” w roku 2002. W ramach prowadzonej działalności przedsiębiorca oferuje m.in. obsługę pogrzebową, niemniej jednak usługa kopania grobów nie jest przez niego wykonywana ani na cmentarzu w Biskupcu ani w Olsztynie, gdzie mieści się zakład główny. Zasadniczo kopanie grobów zlecane jest podwykonawcom. Taka sytuacja miała również miejsce przy okazji wykonywania pochówku w Toruniu. Na terenie

cmentarza w Biskupcu Iwona Skonieczna zleca usługę kopania grobu Alicji Nojak - Suk. Od rozpoczęcia działalności w Biskupcu – od 2002r. - ZUP „Market” zleca wykonanie kopania grobu innym wykonawcom. Iwona Skonieczna przyznała, iż wykonuje usługę kopania grobu sporadycznie, kiedy rzeczywiście nie ma komu tego zlecić, sytuacja ta dotyczy małych cmentarzy parafialnych. Uczestniczka przyznała również, że nie posiada odpowiedniego sprzętu oraz ludzi do wykonywania usługi kopania grobu, co ma szczególne znaczenie, jeżeli usługę tę trzeba wykonać w okresie zimy. Ostatnimi czasy grób wykonany przez jej firmę, właśnie w takich warunkach, „osypał się”.

(dowód: przesłuchanie stron, protokół z rozprawy administracyjnej z dnia 23 czerwca 2009 w sprawie znak: RBG-411-03/07/MB, K. 648-652, protokół z rozprawy administracyjnej z dnia 15 stycznia 2010r. w sprawie znak: RBG-410-02/07/MB, K. 678-681)

W grudniu 2009r. na rynku usług pogrzebowych w Biskupcu zaczął świadczyć usługi nowy przedsiębiorca - Bożena Mątecka prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych Eden w Biskupcu.

(dowód: przesłuchanie stron, protokół z rozprawy administracyjnej z dnia 15 stycznia 2010r. w sprawie znak: RBG-410-02/07/MB, K. 678-681)

Udziały w rynku usług pogrzebowych w Biskupcu mierzone liczbą pochówków dokonanych przez poszczególnych przedsiębiorców pogrzebowych w latach 2007 – 2009 na cmentarzu komunalnym w Biskupcu

Tabela nr 1

Przedsiębiorca	Rok 2007		Rok 2008		Rok 2009	
	Ilość	%	Ilość	%	Ilość	%
Danuta Badysiak	50	48,5	24	27	71	50
Iwona Skonieczna	51	49,5	63	70,7	69	48,6
Pozostali	2	2	2	2,3	2	1,4
Razem	103	100	89	100	142	100

Źródło: UOKiK opracowanie własne (na podstawie kart:579, 617, 623, 625, 680)

Na podstawie danych zawartych w Tabeli nr 1 można stwierdzić, że Wnioskodawczyni oraz Iwona Skonieczna są głównymi konkurentami na rynku usług pogrzebowych w Biskupcu. Na przestrzeni trzech badanych lat zaobserwować można, że ich udziały w rynku zmieniały się, niemniej jednak w roku 2007 i 2009 rozkładały się w zasadzie po połowie. Jedynie w roku 2008 udziały Wnioskodawczyni w rynku spadły do 27%, ale już w roku 2009 umocniła ona swoją pozycję na rynku usług pogrzebowych tak, że jej udział w rynku przewyższył nieznacznie udział jej głównego konkurenta.

Usługę kopania grobów w Biskupcu wykonują Alicja Nojak-Suk i Danuta Badysiak oraz dopiero od końca 2009 roku Bożena Mątecka Zakład Usług Pogrzebowych Eden w Biskupcu. Alicja Nojak-Suk świadczy tę usługę na cmentarzu w Biskupcu nieprzerwanie od 1998r. Zatrudnia na stałe dwóch pracowników wykonujących kopanie grobów, dysponuje również niezbędnym sprzętem oraz zapleczem gospodarczym. Danuta Badysiak rozpoczęła świadczenie usług kopania grobów na cmentarzu w Biskupcu w grudniu 2005r., tj. po wydaniu przez Prezesa Urzędu decyzji stwierdzającej stosowanie praktyki ograniczającej konkurencję przez Alicję Nojak-Suk polegającej na nie zezwalaniu zakładom pogrzebowym na samodzielne wykonywanie usług pogrzebowych w zakresie kopania grobów na cmentarzu w Biskupcu (vide decyzja z dnia 22 kwietnia 2005r. Nr RBG-21/2005).

Opłaty za wykonanie usługi wykopania grobu u poszczególnych przedsiębiorców kształtują się następująco: Danuta Badysiak za wykopanie grobu normalnego pojedynczego pobiera 350 zł brutto, natomiast koszt wykonania grobu wzrasta w przypadku grobu głębinowego oraz w trudnych warunkach (np. zimą), natomiast Alicja Nojak-Suk pobiera opłatę w wysokości 400 zł netto bez względu na rodzaj grobu oraz porę roku.

(dowód: przesłuchanie stron, protokół z rozprawy administracyjnej z dnia 23 czerwca 2009 w sprawie znak: RBG-411-03/07/MB, K. 648-651, protokół z rozprawy administracyjnej z dnia 15 stycznia 2010r. w sprawie znak: RBG-410-02/07/MB, K. 678-680)

Ilość grobów wykopanych na cmentarzu komunalnym w Biskupcu w latach 2007 – 2009

Tabela nr 2

Przedsiębiorca	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009
Danuta Badysiak	48	24	71
Alicja Nojak-Suk	53	65	69
Pozostali	2	-	2
Razem	103	89	142

(źródło: UOKiK opracowanie własne na podstawie kart: 614, 579, 680)

Z danych zawartych w Tabelach nr 1 i 2 wynika, iż Wnioskodawczyni w roku 2007 na 50 wykonanych pochówków wykopała 48 grobów, w roku 2008 wykonała 24 pochówki wraz z taką samą liczbą kopania grobów, natomiast w roku 2009 zrealizowała najwięcej usług pogrzebowych na komunalnym cmentarzu w Biskupcu, bowiem na 142 pogrzeby wykonała 71 pochówków i tyle samo kopień grobów, podczas gdy w roku 2007 Alicja Nojak-Suk wykonała 53 kopania grobów, w roku 2008 – 65, w roku 2009 – 69, czyli o 2 mniej niż Wnioskodawczyni.

Celem wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy, organ antymonopolowy przeprowadził badania ankietowe wśród przedsiębiorców pogrzebowych, którzy odbierali zwłoki ze Szpitala Powiatowego im. J. Mikulicza w Biskupcu (jedynego w Biskupcu) oraz przedsiębiorców, którzy w ostatnich latach świadczyli usługi na cmentarzu komunalnym w Biskupcu. Wyniki badań wskazują, iż przedsiębiorcy uznają warunki powstania i rozwoju konkurencji na rynku usług pogrzebowych w Biskupcu za wystarczające, nie zauważając nieprawidłowości w działalności administratora cmentarza. (dowód: ankiety, K. 546-569, 573-582).

Prezes Urzędu w toku niniejszego postępowania przeprowadził również badanie ankietowe wśród odbiorców usług świadczonych przez Iwonę Skonieczną, m.in. na okoliczność, czy na terenie cmentarza przy wyborze miejsca pochówku (kwatery) bądź w trakcie ceremonii pogrzebowej lub w innych okolicznościach dotyczących organizacji pogrzebu lub pochówku byli nagabywani przez Alicję Nojak-Suk bądź jej przedstawicieli do korzystania z usług administratorki cmentarza w zakresie kopania grobów, albo w jakikolwiek sposób zachęcani do korzystania z usług Zakładu Usług Pogrzebowych „Market”, bądź jakiegokolwiek firmy pogrzebowej. Z odpowiedzi konsumentów wynika, iż wybór Zakładu Usług Pogrzebowych „Market” był ich samodzielną decyzją oraz, że konsumenci nie spotkali się z żadnymi niepożądanymi działaniami administratorki cmentarza, w tym z reklamowaniem, polecaniem Zakładu „Market”, nagabywaniem, czy też przedstawianiem w złym świetle usług świadczonych przez Wnioskodawczynię. (dowód: ankiety, K. 432-438).

Ponadto w toku niniejszego postępowania antymonopolowego, Prezes Urzędu zwrócił się do Sądu Rejonowego w Biskupcu z odezwą o udzielenie pomocy prawnej dotyczącej przesłuchania w charakterze świadków odbiorców usług pogrzebowych w Biskupcu na okoliczności dotyczące pochówku osób bliskich na cmentarzu komunalnym w Biskupcu i wyboru firmy pogrzebowej. Sąd Rejonowy w Biskupcu przesłuchał jedenastu świadków, z zeznań których wynika, iż na terenie cmentarza komunalnego w Biskupcu nie dochodziło do nagabywania przez Alicję Nojak-Suk klientów,

namawiania ani też odradzania skorzystania z usług konkretnego zakładu pogrzebowego, w tym szkalowania opinii o firmie Wnioskodawczyni. Jak wynika z zeznań, Alicja Nojak-Suk wykonywała jedynie obowiązki administratora cmentarza - pomogła konsumentom w wyborze miejsca pochówku. Z zeznań świadków wynika również, iż na cmentarz komunalny w Biskupcu kierowali się dopiero po dokonaniu wyboru firmy pogrzebowej, mającej wykonać usługę pogrzebową.

Na cmentarzu komunalnym w Biskupcu najwięcej pogrzebów dotyczy zmarłych mieszkańców miasta. Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania Prezes Urzędu ustalił, iż rodziny zmarłych stawiają się najpierw do firmy pogrzebowej celem załatwienia wszelkich formalności dotyczących ceremonii pogrzebowej. Dopiero po wyborze firmy, udają się na cmentarz, aby wybrać miejsce pochówku zmarłego, a rola administratora cmentarza sprowadza się jedynie do wskazania miejsca pochówku.

(dowód: przesłuchanie stron, protokół z rozprawy administracyjnej z dnia 23 czerwca 2009 w sprawie znak: RBG-411-03/07/MB, K. 648-651).

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie organ antymonopolowy pominął natomiast zawnioskowane przez pełnomocnika Wnioskodawczyni dowody: z nagrania rozmowy Romualda Drobysza z Alicją Nojak – Suk oraz pracownikiem ZUP Market (płyta CD audio) oraz z dokumentu pisma z dnia 20 marca 2006r. – raport firmy detektywistycznej REJS-TRAVEL Romuald Drobysz w Olsztynie na okoliczność uprawdopodobnienia zarzutów stawianych Alicji Nojak – Suk i Iwonie Skoniecznej, albowiem dowody te zostały pozyskane na zlecenie Wnioskodawczyni w sposób bezprawny. Podstępne nagranie prywatnej rozmowy godzi bowiem w konstytucyjną zasadę swobody i ochrony komunikowania się (art. 49 Konstytucji Rzeczypospolitej).

W tym miejscu należy wyjaśnić, iż w postępowaniu dowodowym prowadzonym w o przepisy art. 81 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z przepisami art. 227-315 k.p.c. obowiązuje podstawowy, choć niewyrażony *expressis verbis* zakaz wykorzystywania dowodów zgromadzonych przez strony w sposób bezprawny.¹ Nie powinno budzić wątpliwości, że potajemne nagranie rozmowy Alicji Nojak – Suk stanowi naruszenie przepisu art. 23 k.c., bez względu na techniczny sposób przeprowadzenia rozmowy. W ocenie organu antymonopolowego nie mogą stanowić dowodu w sprawie podstępnie uzyskane nagranie i sporządzony na jego podstawie raport firmy detektywistycznej, albowiem istnieje uzasadnione przypuszczenie, iż taki sposób pozyskiwania dowodów mógł wyłączyć swobodę wypowiedzi rozmówcy. Samo przeprowadzenie dowodu sprzyjałoby raczej spekulacjom niż wyjaśnieniu spornych okoliczności. Jak podkreśla się w piśmiennictwie, dopuszczenie przez sąd (tu: Prezesa Urzędu) w postępowaniu cywilnym dowodu z potajemnych nagrań prywatnych rozmów prowadzonych z przeciwnikiem procesowym jest sprzeczne z zasadą praworządności. Powyższe działanie prowadzi w konsekwencji do sytuacji, gdy sąd „legalizuje” naruszenie prawa przez stronę oraz sam narusza dobra osobiste innego podmiotu.²

Ponadto Prezes Urzędu miał na uwadze, iż Wnioskodawczyni wnosząc o dopuszczenie ww. dowodów, wyjaśniała, iż mają one jedynie uprawdopodobniać zarzuty stawiane Alicji Nojak-Suk a do Prezesa Urzędu należy przeprowadzenie właściwego postępowania dowodowego.

W oparciu o ustalony powyżej stan faktyczny Prezes Urzędu zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów do postępowań wszczętych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Biorąc pod uwagę, że postępowanie antymonopolowe przeciwko Alicji Nojak-Suk prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Komunalny Zakład Usługowy „Al-Bis” z siedzibą w Biskupcu w związku z zarzutem stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych, zostało wszczęte w dniu 14 marca 2007 r. (tj. przed 21 kwietnia 2007 r. - datą wejścia w życie nowych przepisów), należy przyjąć, że dla wszelkich czynności prawnych związanych z tym postępowaniem

¹ Por. M. Krakowiak, *Potajemne nagranie na taśmę jako dowód w postępowaniu cywilnym*, Monitor Prawniczy Nr 24/2005, s. 1251, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 10 stycznia 2008r., I ACa 1057/07, OSA 2009/11/56, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 lipca 1999r., I ACa 380/99, OSA 2001/4/21/53.

² Ibidem, s. 1253.

stosuje się przepisy dotychczasowe, tj. ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Interes publiczny

Analizując niniejszą sprawę należy w pierwszej kolejności mieć na względzie przepis art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie (...), zgodnie z którym, wskazana ustawa określa „warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”. Tak zdefiniowana przesłanka pozwala przyjąć, że ma ona charakter publicznoprawny i służy ochronie interesu ogólnospołecznego. Ustawa zatem w odniesieniu do przedsiębiorców chroni konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym. Celem ustawy nie jest natomiast ochrona prywatnoprawnego interesu przedsiębiorcy bądź konsumenta (vide: wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 3 kwietnia 2002r., sygn. akt XVII Ama 88/01).

Wykazanie istnienia interesu publicznego stanowi podstawową przesłankę zastosowania ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wolna konkurencja leży w interesie publicznym, zaś jej naruszenie narusza jednocześnie ten interes. Interes publiczny polega na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego, który może funkcjonować wówczas, gdy zapewniona jest możliwość powstania i rozwoju konkurencji (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 czerwca 2007 r., sygn. akt VI ACa 1084/06). Jednocześnie, co podkreślił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 sierpnia 2001r. (sygn. akt I CKN 1217/98), ustawa antymonopolowa ingeruje, gdy w wyniku pewnych ogólnych zjawisk zagrożona jest sama instytucja konkurencji.

Istotą zarzutów niniejszego postępowania jest nadużywanie przez Alicję Nojak-Suk pozycji dominującej na rynku usług cmentarnych poprzez polecanie i reklamowanie usług pogrzebowych świadczonych przez Iwonę Skonieczną w kontaktach z rodzinami zmarłych, którzy stawiają się w siedzibie przedsiębiorstwa Alicji Nojak-Suk celem wyboru miejsca pochówku; przedstawianie usług świadczonych przez wnioskodawcę w złym świetle i podawanie nieprawdziwych informacji o wnioskodawcy, w przypadku kierowania do Alicji Nojak-Suk zapytań o przedsiębiorcę pogrzebowego na terenie Biskupca, co eliminuje z rynku usług pogrzebowych w Biskupcu innych niż Iwona Skonieczna przedsiębiorców, i prowadzi do umocnienia pozycji Alicji Nojak-Suk na rynku usług pogrzebowych w zakresie kopania grobów na cmentarzu komunalnym w Biskupcu, co zleca jej Iwona Skonieczna. Biorąc pod uwagę, iż konkurencja jest dobrem chronionym ustawą, w sytuacji, gdy wystąpiło podejrzenie naruszenia konkurencji, Prezes Urzędu jest zobowiązany do wszczęcia przedmiotowego postępowania w interesie publicznoprawnym, zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy.

Zdaniem Prezesa Urzędu, w rozpatrywanej sprawie skutkami praktyk ograniczających konkurencję mogli zostać dotknięci wszyscy przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług pogrzebowych, a w konsekwencji również konsumenci. Praktyka ograniczająca konkurencję ma bowiem zawsze skutek społeczny, dotyczący interesów wszystkich kontrahentów (klientów) danego przedsiębiorcy oraz jego konkurentów. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 lutego 2004 r. (sygn. akt III SK 1/04), wyraził pogląd, iż w sytuacji, gdy okoliczności konkretnego przypadku wykazują symptomy możliwego zagrożenia funkcjonowania rynku określonego rodzaju niepożądanymi praktykami, należy stanąć na stanowisku, iż spełnione zostały przesłanki prawne uzasadniające wszczęcie postępowania w celu zapobieżenia dalszemu stosowaniu takich praktyk.

Mając na uwadze, że zarzuty postawione Alicji Nojak-Suk dotyczą zasad wolnej konkurencji, podjęte przez Prezesa Urzędu działania mają na celu ochronę interesu publicznoprawnego. Powyższe uzasadniało ingerencję Prezesa Urzędu w trybie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Strony postępowania

Postępowanie antymonopolowe, podobnie jak każde inne postępowanie administracyjne, toczy się z udziałem podmiotów mających przymiot strony. Zgodnie z art. 86 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, stroną postępowania antymonopolowego jest każdy, kto wnosi o wydanie decyzji w sprawie praktyk ograniczających konkurencję, lub wobec kogo zostało wszczęte postępowanie o stosowanie praktyk ograniczających konkurencję lub naruszenie innych przepisów ustawy. W niniejszej sprawie stroną, która złożyła wniosek o wszczęcie postępowania antymonopolowego jest Danuta Badysiak prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Usług Pogrzebowych „Hades” w Biskupcu, a podmiotem, wobec którego zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem nadużywania pozycji dominującej jest Alicja Nojak-Suk prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Komunalny Zakład Usługowy „Al-Bis” w Biskupcu.

Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z wnioskiem o wszczęcie postępowania antymonopolowego w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów tej ustawy może wystąpić:

- 1) przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, którzy wykażą swój interes prawny;
- 2) organ samorządu terytorialnego;
- 3) organ kontroli państwowej;
- 4) rzecznik konsumentów;
- 5) organizacja konsumencka.

Natomiast przy pomocy norm prawa antymonopolowego realizowana jest ochrona uczestników rynku przed antykonkurencyjnymi praktykami ze strony innych przedsiębiorców. Przepisy określające zakaz stosowania praktyk ograniczających konkurencję, zawarte w art. 5 i 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stosuje się zatem jedynie do przedsiębiorców i ich związków.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 86 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1808), pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm.) oraz: a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej, b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji.

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, za przedsiębiorcę uznać należy podmiot spełniający łącznie następujące kryteria:

1. jest osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną,
2. wykonuje we własnym imieniu działalność gospodarczą, tj.: działalność zarobkową w sposób zorganizowany i ciągły.

Danuta Badysiak, Alicja Nojak-Suk są przedsiębiorcami wpisanymi do ewidencji działalności gospodarczej. Prowadzona przez ww. działalność wykonywana jest we własnym imieniu, w sposób zorganizowany, ciągły i ma charakter zarobkowy.

Mając na względzie powyższe, należy stwierdzić, iż strony przedmiotowego postępowania posiadają status przedsiębiorcy w rozumieniu powołanego powyżej art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Danuta Badysiak była zatem uprawniona do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania antymonopolowego, natomiast Alicja Nojak-Suk podlega rygorom prawa antymonopolowego, a ich działania w zakresie świadczenia usług pogrzebowych podlegają ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania praktyk ograniczających konkurencję.

Rynek właściwy

Praktyki ograniczające konkurencję występują na rynku właściwym. Stąd w sprawach o stosowanie takich praktyk niezbędne jest określenie rynku właściwego w sprawie.

Zgodnie z art. 4 pkt 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, rynek właściwy to rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości uznawane są przez ich nabywców za substytuty oraz oferowane są na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Na rynek właściwy składa się zatem rynek w ujęciu produktowym oraz rynek w ujęciu geograficznym. Określenie rynku właściwego w niniejszej sprawie wymaga jednak wcześniejszego odniesienia się do rodzaju usług związanych z chowaniem zmarłych.

Usługi związane z chowaniem zmarłych dzielą się według kryterium przedmiotowego na:

- usługi cmentarne obejmujące czynności związane z utrzymaniem i prawidłowym funkcjonowaniem cmentarzy, takie jak czynności porządkowe (m.in. pielęgnacja zieleni, utrzymanie czystości, konserwacja urządzeń cmentarnych), czynności związane z rozbudową infrastruktury cmentarza, czynności administracyjne (związane z nadzorem architektonicznym i urbanistycznym, sanitarnym, porządkowym, prowadzeniem ksiąg cmentarnych, pobieraniem opłat za korzystanie z infrastruktury cmentarza, przechowywaniem zwłok);
- usługi pogrzebowe, określane jako usługi związane z pochówkiem, zaliczyć tu można czynności takie jak przygotowanie zwłok do pochówku, transport zwłok, pochówek i związana z tym asysta pogrzebowa, stawianie pomników, ekshumacje oraz wykonywanie (kopanie, zasypywanie) grobów.

Powyższy podział znajduje potwierdzenie na gruncie orzecznictwa organu antymonopolowego i Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, por. np. wyrok z dnia 25 września 2000r., sygn. akt XVII AmA 76/99 i z dnia 28 stycznia 2002r., sygn. akt XVII AmA 28/01.

Zatem w zakresie usług związanych z chowaniem zmarłych wyodrębnia się dwa rynki produktowe: rynek usług cmentarnych i rynek usług pogrzebowych. Należy stwierdzić, iż usługi te są towarem w rozumieniu ustawy o ochronie (...), zgodnie bowiem z art. 4 pkt 6 tejże ustawy przez towary rozumie się również usługi.

Na mocy przepisów prawnych, a w szczególności art. 2 ust 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. *ustawy o cmentarzach*, art. 7 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tj. Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.), oraz art. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 17 maja 1990 r. *o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw* (Dz.U. z 1990r. Nr 34, poz. 198 ze zm.) utrzymanie i zarządzanie cmentarzami komunalnymi zaliczone zostało do zadań własnych Gminy. W związku z tym usługi cmentarne należą do obowiązków ustawowo określonego zarządcy cmentarza (Gminy), który posiada na tym rynku pozycję monopolistyczną wynikającą z wyżej przytoczonych przepisów prawnych (monopol prawny). W celu wykonania nałożonych na nią zadań Gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi (art. 9 ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*).

W niniejszej sprawie, administrowanie i utrzymanie cmentarza komunalnego w Biskupcu zostało przekazane przez Gminę Biskupiec w ramach organizowanych przetargów - na mocy umów – Alicji Nojak-Suk. W związku z tym Alicja Nojak-Suk przejęła obowiązki Gminy z zakresu zarządzania cmentarzem komunalnym w Biskupcu i uzyskała pozycję monopolistyczną na rynku usług cmentarnych, wynikającą zarówno z ustawy o samorządzie gminnym, jak i ustawy *o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw*. Na rynku tym konkurencja nie występuje, ponieważ w świetle wskazanych przepisów prawnych jak i z ekonomicznego punktu widzenia byłaby ona nieefektywna tzn. nie przynosząca żadnych korzyści społecznych.

Uczestniczka postępowania, posiadając monopol prawny na rynku usług cmentarnych (zarząd cmentarza), ma możliwość nadużywania swojej pozycji dominującej na tym rynku, co nie pozostaje bez wpływu na drugi z rynków, tj. na rynek usług pogrzebowych. Pełniąc funkcję zarządcy cmentarza komunalnego w Biskupcu, Alicja Nojak-Suk ma możliwość wpływania na stan konkurencji na rynku usług pogrzebowych, w szczególności na tę część tych usług, które wykonywane są na cmentarzu. Rynek usług cmentarnych (na którym gmina ma monopol) i rynek usług pogrzebowych (który powinien

być z założenia konkurencyjny) stanowią bowiem rynki powiązane.³ Alicja Nojka-Suk, wykonująca równocześnie usługę pogrzebową kopania grobów, mogłaby zatem swoim ewentualnym działaniem wynikającym z posiadanej pozycji na rynku usług cmentarnych, wpływać na strukturę rynku usług pogrzebowych.

Niniejsza sprawa dotyczy więc działalności Alicji Nojak-Suk jako administratora cmentarza komunalnego w Biskupcu. Zarzuty postawione w stosunku do Alicji Nojak-Suk wynikają z faktu, iż wykorzystując pozycję administratora na tym cmentarzu, wpływa na konkurencję na lokalnym rynku usług pogrzebowych. W omawianej sprawie rynkiem właściwym ze względu na zakres zarzutów będzie więc **w ujęciu produktowym rynek usług cmentarnych**.

Niezbędnym elementem rynku właściwego jest jego wymiar geograficzny, oznaczający konieczność wskazania obszaru, na którym warunki konkurencji, mające zastosowanie do określonych towarów są jednakowe dla wszystkich konkurentów. Stosownie do ustalonego orzecznictwa antymonopolowego, zarówno rynek usług pogrzebowych, jak i rynek usług cmentarnych w wymiarze geograficznym mają charakter lokalny. W wyroku z dnia 21 stycznia 1998 r. Sąd Antymonopolowy (aktualnie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów) stwierdził, iż „pod względem terytorialnym rynek usług cmentarnych należy zaliczyć do rynku lokalnego. Przynajmniej zasadniczo usługi cmentarne zaspokajają potrzeby społeczności lokalnej” (wyrok z dnia 21 stycznia 1998 r., sygn. akt XVII Ama 51/97). W cytowanym wyroku Sąd stwierdził również, iż „w świetle doświadczenia życiowego o wyborze cmentarza, jako miejsca pochówku, w niewielkim stopniu decydują elementy konkurencji pomiędzy administratorami poszczególnych cmentarzy. Wybór cmentarza jest w zasadniczej mierze determinowany szczególnymi względami – wolą osoby zmarłej, wyznaniowym charakterem cmentarza, istnieniem grobów osób bliskich, prestiżem cmentarza itp. Zatem za lokalny rynek usług cmentarnych należy zasadniczo uznać obszar danego cmentarza. Przedsiębiorca pełniący tam na zasadzie wyłączności, funkcję administratora, jako niespotykający się z konkurencją innego przedsiębiorcy, posiada pozycję monopolistyczną” (por. również wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 23 kwietnia 2001 r., sygn. akt XVII Ama 49/00).

Mając na uwadze powyższe rozważania oraz stan faktyczny niniejszej sprawy, Prezes Urzędu uznał, iż rynkiem **w ujęciu geograficznym (rynek geograficzny) jest obszar cmentarza komunalnego w Biskupcu, położonego przy ul. Cmentarnej 1.**

Ustalenie pozycji rynkowej Uczestniczki postępowania na rynku właściwym

W pierwszej kolejności należy ustalić, jaką pozycję na rynku usług cmentarnych w Biskupcu zajmuje Alicja Nojak-Suk. Zgodnie bowiem z normą art. 8 ust. 1 i 2 ustawy *o ochronie (...)* zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku. Zatem istotne znaczenie w sprawie ma określenie, czy podmiot, przeciwko któremu prowadzone jest postępowanie antymonopolowe, taką pozycję posiada. Definicję legalną pojęcia „*pozycja dominująca*” zawiera art. 4 pkt 9 ustawy *o ochronie (...)*. Zgodnie z powołanym przepisem pod tym pojęciem rozumie się „*pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40 %*”.

Alicja Nojak-Suk administrując cmentarzem komunalnym w Biskupcu posiada monopol prawny na rynku usług cmentarnych, jej udział w tym rynku wynosi 100%, o czym była mowa wyżej.

Ocena zachowań Alicji Nojak-Suk prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Komunalny Zakład Usługowy "Al-Bis" z siedzibą w Biskupcu pod kątem naruszenia art. 8 ust. 1 i 2 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nadużyciem pozycji dominującej z art. 8 ust. 2 pkt 5 jest przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji. Dla stwierdzenia wymienionej wyżej

³ T. Skoczny [w:] *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz* pod red. T. Skoczego, Warszawa 2009, s. 223.

praktyki ograniczającej konkurencję muszą zostać zatem spełnione łącznie wszystkie przesłanki wynikające z ustawy, a mianowicie:

- a) posiadanie przez przedsiębiorcę pozycji dominującej na rynku,
- b) nadużywanie pozycji dominującej na rynku poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji (art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie (...)).

Ad. a)

Jak ustalono powyżej, Alicja Nojak-Suk posiada pozycję dominującą na lokalnym rynku usług cmentarnych w Biskupcu. **Tym samym pierwsza przesłanka praktyki z art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie (...) została spełniona.**

Ad. b)

Zgodnie z art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, za przejaw nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym uznaje się takie działanie przedsiębiorcy, które przeciwdziała ukształtowaniu się warunków niezbędnych do rozwoju konkurencji. Określony w tym przepisie zakaz nakłada na przedsiębiorców obowiązek takiego działania, które nie stwarza innym uczestnikom obrotu rynkowego barier ograniczających możliwość skutecznego konkurencji w warunkach gospodarki rynkowej. Istotą tej praktyki jest więc negatywne oddziaływanie przedsiębiorcy posiadającego pozycję dominującą na rynek, „które zapobiega ukształtowaniu się na rynku sytuacji, która pozwala na wejście na ten rynek nowych podmiotów lub umożliwia ekonomicznie uzasadnione funkcjonowanie i rozwój pozostałych uczestników rynku”.⁴ W świetle orzecznictwa, praktyka ta „polega zarówno na faktycznym uniemożliwieniu rozpoczęcia lub dalszego prowadzenia działalności na danym rynku, jak i na uczynieniu tej działalności nieopłacalną lub mniej opłacalną niż w warunkach panujących na rynku konkurencyjnym, jak i na podejmowaniu działań niezwiązanych z merytoryczną rywalizacją między konkurentami a ukierunkowaną na zniechęcenie konkurenta do dalszej ekspansji na rynku, na którym działa”.⁵ Negatywny wpływ dominanta na konkurencję może przejawiać się m.in. w stwarzaniu barier wejścia na rynek,⁶ podejmowaniu działań zniechęcających konkurentów do ekspansji na rynku, na którym działają⁷ i eliminowaniu potencjalnej możliwości powstania konkurencji na rynku.⁸ Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zakazuje zarówno działania jak i zaniechania⁹ o opisanym celu lub skutku, niezależnie od intencji przedsiębiorcy i świadomości naruszenia zakazu. Uzasadnieniem tego zakazu jest potrzeba zachowania skutecznej konkurencji na rynku (funkcjonowania mechanizmu konkurencji).

Treścią antykonkurencyjnych działań Alicji Nojak-Suk jest - zdaniem Wnioskodawczyni - polecanie i reklamowanie usług pogrzebowych świadczonych przez Iwonę Skonieczną w kontaktach z rodzinami zmarłych, którzy stawiają się w siedzibie przedsiębiorstwa Alicji Nojak-Suk celem wyboru miejsca pochówku; przedstawianie usług świadczonych przez wnioskodawcę w złym świetle i podawanie nieprawdziwych informacji o wnioskodawcy, w przypadku kierowania do Alicji Nojak-Suk zapytań o przedsiębiorcę pogrzebowego na terenie Biskupca, co eliminuje z rynku usług pogrzebowych w Biskupcu innych niż Iwona Skonieczna przedsiębiorców, i prowadzi do umocnienia pozycji Alicji Nojak-Suk na rynku usług pogrzebowych w zakresie kopania grobów na cmentarzu komunalnym w Biskupcu, co zleca jej Iwona Skonieczna. Działania te mają przeciwdziałać ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji, a zatem stanowić nadużywanie pozycji dominującej, o którym mowa w art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie (...).

⁴ D. Miąsik [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów*. Komentarz, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009, str. 670.

⁵ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2008 r. (sygn. akt III SK 30/07).

⁶ Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 grudnia 2006 r. (sygn. akt XVII AmA 36/06).

⁷ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2008 r. (sygn. akt III SK 30/07).

⁸ D. Miąsik [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów*. Komentarz, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2009, str. 682.

⁹ Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 15 maja 1996 r. (sygn. akt XVII Amr 21/96).

Oceniając zarzuty Wnioskodawczyni w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego Prezes UOKiK uznał, że brak jest dowodów na stosowanie wyżej opisanego deliktu antymonopolowego przez Alicję Nojak-Suk.

Przeprowadzone w toku postępowania dowody nie potwierdziły zarzutu jakoby Alicja Nojak-Suk miała polecać i reklamować usługi pogrzebowe świadczone przez Iwonę Skonieczną, a w przypadku zapytania o innego przedsiębiorcę, przedstawiać usługi świadczone przez Wnioskodawczynię w złym świetle, podając przy tym nieprawdziwe informacje, w tym, że usługi świadczone przez wnioskodawcę są droższe. Zeznania świadków odebrane przez Sąd Rejonowy w Biskupcu wskazują, iż konsumenci usług pogrzebowych najpierw dokonują wyboru firmy pogrzebowej, dopiero po załatwieniu formalności pogrzebowych udają się na cmentarz, celem wyboru miejsca pochówku. Wszystkie osoby składające zeznania potwierdziły, iż ze strony administratora cmentarza nie spotkały się z żadnymi utrudnieniami, nie były nagabywane do skorzystania z usług konkretnego zakładu pogrzebowego, a administrator pomógł jedynie przy wyborze miejsca pochówku.

Taki stan rzeczy potwierdzają również ankietowani przez Prezesa UOKiK konsumenci – kontrahenci Iwony Skoniecznej.

W ocenie Prezesa Urzędu nie można zaakceptować stanowiska Wnioskodawczyni, iż jej udziały w rynku usług pogrzebowych w Biskupcu spadają w wyniku antykonkurencyjnych działań Uczestniczki.

Z przeprowadzonych przez organ antymonopolowy dowodów wynika, iż udziały Danuty Badysiak w tym rynku na przestrzeni lat 2007-2009 oscylowały w granicach 50%, z wyjątkiem roku 2008. j (vide Tabela nr 1 i 2). Nie można mówić zatem o jakiejś stałej tendencji spadkowej. Nie można również podzielić stanowiska Wnioskodawczyni, iż działania Alicji Nojak-Suk wynikające z nadużywania pozycji dominującej na rynku usług cmentarnych eliminują z rynku usług pogrzebowych przedsiębiorców innych niż Iwona Skonieczna, bowiem w grudniu roku 2009 na rynku usług pogrzebowych w Biskupcu zaczął świadczyć usługi nowy przedsiębiorca pogrzebowy, który z własnego wyboru świadczy usługę pogrzebową kopania grobów.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, iż na lokalnym rynku usług pogrzebowych w Biskupcu nie da się zauważyć zaistnienia jakiegokolwiek rzekomego skutku antykonkurencyjnych zachowań przedsiębiorcy, rzutuujących na sytuację Danuty Badysiak. Udziały Wnioskodawczyni w ww. rynku nie spadły, co więcej utrzymuje ona swoją pozycję w zakresie świadczonych usług pogrzebowych.

Nie można także podzielić poglądu Wnioskodawczyni, iż działanie Uczestniczki miało wpływ na strukturę rynku usług pogrzebowych w Biskupcu. W ocenie organu antymonopolowego, fakt podjęcia działalności przez nowego przedsiębiorcę pogrzebowego zaprzecza tezie jakoby rzekome nadużywanie pozycji dominującej uniemożliwiło wejścia na rynek potencjalnym konkurentom.

Reasumując, zdaniem Prezesa Urzędu, **nie została spełniona druga przesłanka analizowanego przepisu art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie (...), tj. nadużywanie pozycji dominującej na rynku usług cmentarnych w Wołowie polegające na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji.**

Zgodnie z ogólnymi regułami, dla zastosowania sankcji przewidzianych w ustawie antymonopolowej, zarzut stosowania praktyki ograniczającej konkurencję musi być udowodniony. Ciężar dowodu spoczywa, tu – w myśl art. 232 k.p.c. w związku z art. 81 ustawy o ochronie (...) – na uprawnionym żądającym wszczęcia postępowania antymonopolowego. W orzeczeniu Sądu Antymonopolowego z dnia 25 czerwca 1992 r. sygn. akt XVII Amr 10/92 (Wokanda 1992/12, str. 32) sąd jednoznacznie stwierdził iż wydanie decyzji opartej na ustawie antymonopolowej, uwzględniającej żądanie uprawnionego, wymaga uprzedniego udowodnienia faktu stosowania praktyki monopolistycznej (por. także wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 10 września 1992r, sygn. akt Amr 15/92, Wokanda z 1993r., Nr 2, wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 6 grudnia 1995, XVII Amr 44/95, Wokanda 1997/1, s. 49).

W związku z powyższym należało orzec jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Pismem z dnia 29 czerwca 2009r. pełnomocnik Alicji Nojak-Suk złożył spis poniesionych kosztów w związku z niniejszym postępowaniem, przedstawiając wyliczenie na ogólną kwotę 822 zł, na którą składają się:

- 1) koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika: 360,00 zł,
- 2) opłata skarbową od pełnomocnictwa: 17,00 zł.
- 3) koszt dojazdu na rozprawę z dnia 23 czerwca 2009r.: 445,00 zł,

Stosownie do art. 75 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji. W postępowaniu wszczętym na wniosek, w świetle przepisu art. 69 ust. 1 przywołanej ustawy, strona przegrywająca sprawę jest obowiązana zwrócić drugiej stronie, na jej żądanie, koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym także koszty opinii biegłych i instytucji naukowych.

W przytoczonym przepisie wyrażone zostały dwie podstawowe zasady: zasada odpowiedzialności za wynik sprawy oraz zasada kosztów niezbędnych i celowych.

Istotne znaczenie dla oceny niektórych kosztów jako niezbędnych i celowych mają wskazania zawarte w art. 69 ust. 2 i 3 przywołanej wyżej ustawy. Na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy antymonopolowej do niezbędnych kosztów postępowania strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego zalicza się jego wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż wynikające ze stawek opłat określonych w odrębnych przepisach, tj. w niniejszej sprawie w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. *w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu* (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) oraz koszty osobistego stawiennictwa strony na wezwanie Prezesa Urzędu.

Mając na uwadze wyżej przywołane przepisy, a w szczególności zasady określone w § 2 ust. 2 w związku z § 14 ust. 3 pkt 1 oraz § 5 tego rozporządzenia Prezes Urzędu uznał, iż kwota 360,00 zł. (tj. stawka minimalna) będzie odpowiadała stopniowi złożoności sprawy i niezbędnemu nakładowi pracy pełnomocnika Alicji Nojak-Suk.

Ponadto przyznane Alicji Nojak-Suk od Wnioskodawczyni koszty obejmują również wydatek w kwocie 17,00 zł. poniesiony tytułem uiszczenia opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego ustanowienie pełnomocnika. Nie budzi bowiem wątpliwości, że ciężący na stronie reprezentowanej przez radcę prawnego obowiązek zapłaty opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa należy do kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony (por. Uchwała Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 12 marca 2003r., III CZP 2/2002, OSNC 2003/12, poz. 161).

Orzekając o zwrocie kosztów na rzecz Alicji nojak-Suk, Prezes Urzędu uwzględnił wydatki poniesione tytułem kosztów dojazdu na rozprawę administracyjną, tj. kwotę 445 zł. Prezes Urzędu wziął pod uwagę, iż osobiste stawiennictwo strony było wymagane na rozprawie administracyjnej przeprowadzonej w dniu 15 stycznia 2010r. (przeprowadzono dowód z przesłuchania stron), strona stawiła się z pełnomocnikiem.

Mając zatem na względzie wynik przeprowadzonego postępowania, które nie potwierdziło zasadność podniesionych przez Danutę Badysiak zarzutów, **organ antymonopolowy orzekł o kosztach postępowania, jak w pkt II sentencji niniejszej decyzji.**

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 1964r. Nr 43, poz. 296 ze zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy.

W przypadku kwestionowania jedynie kosztów postępowania, zgodnie z art. 78 ust. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i art. 264 § 2 k.p.a. w związku z art. 80 w. w. ustawy oraz art. 479³² § 1 i 2 k.p.c., na postanowienie o kosztach przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia jego doręczenia, za pośrednictwem Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy.

*Z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Dorota Karczevska*

Otrzymują:

1. Radca Prawny Lech Obara
Kancelaria Radcy Prawnego
ul. Partyzantów 68/5
10-523 Olsztyn
reprezentujący
Danutę Badysiak
Zakład Usług Pogrzebowych „HADES”
ul. Okrężna 32
11 – 300 Biskupiec

2. Radca Prawny Stanisław Bil
Leśny Dwór 66
12-100 Szczytno
reprezentujący
Alicję Nojak- Suk
Komunalny Zakład Usługowy „Al-Bis”
11-300 Biskupiec

3. a/a